

jagen til, at man ikke kunde komme overens, var ikke Hensynet til Lærerne, men Hensynet til Kommunernes Indstillingsret til Embederne, idet man fra den ene Side søgte at indskrænke denne Ret og fra den anden Side at udvide den. Derpaa tror jeg nok, at Sagen strandede. Jeg for mit Vedkommende maa sige, at jeg under ingen som helst Form kan være med til at beståre eller beklippe eller indskrænke de Rettigheder, som Kommunerne nu en Gang sidde inde med. Jeg kan ikke være med til at sælge eller ombytte dem for Lønningforbedringer, hverken til den ene eller den anden og heller ikke til Lærerne, netop fordi jeg tror og føler, at jeg intet Mandat eller Ret har dertil. For mig staar det saaledes, at Vælgerne i det mindste kunne fordrø af deres Repræsentanter i det folkevalgte Kammer, at de værne om de kommunale og politiske Rettigheder, som Folket en Gang har faaet. Jeg skal saa til Slutning ønske, og jeg vil bestræbe mig for at haabe, at dette Forslag, som nu her er forelagt, maa blive støttet fra alle Sider i dette Ting, og at det maa lykkes at faa det gennemført som Lov i indværende Samling.

Dinesen: Jeg havde helst set, at vi havde modtaget det foreliggende Lovforslag fra Ministerens Haand. Jeg har ikke kunnet forstaa, at der var tilstrækkelige Bevæggrunde for Regeringen, til ikke at lade Forslaget fremkomme fra den Side, men naar det nu ikke er sket, bøjer jeg mig for de Grunde, der fra Regeringens Side kan have været, og finder, at vi da maa tage Lovforslaget under Behandling og søge at fremme det efter bedste Evne saaledes, som det nu er kommet til at foreligge for os. Jeg deler ganske vist ikke de Betragtninger i alle Retninger, som fremkom fra det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgtreds (H. Clausen), der havde Ordet for et Døeblik siden, men jeg vil paa den anden Side ikke tilbageholde, at jeg tror, at meget af det, han fremdrog, finder Tilslutning ude omkring i Landet og adskillig større Tilslutning, end der kan skønnes af hvad der har fundet sit Udtryk i denne Sal eller her ovenover under Behandlingen af dette Lovforslag. Det blev fra mange Sider mødt med mindre god Vilje, end ønskeligt kunde være, paa Grund af, at det er for kostbart. Jeg har saaledes ment, og jeg lagde det for Dagen under Behandlingen i forrige Samling, at naar man nu i Skolerne kan have et Børneantal til op omkring 100, er det ikke nødvendigt at gaa saa vidt som til allerede nu at bringe Antallet ned til omkring 70. Det er det,

der medfører Udgiften til den store Udgift ved Oprettelsen af ny Embeder og ny Skoler, og det er en af de Sider ved Sagen, der har til Følge, at man ser med mindre gunstige Øjne paa Forslagets Gennemførelse. Det kan jo nok siges, at den stigende Udgift til Lærernes Lønning vil ikke komme til at hvile direkte paa Kommunerne, det vil blive en Stats sag, men man har dog Landet over Øje for, at dette at paalægge Staten større Udgifter, er at paalægge Befolkningen større Udgifter. Hvad den anden Side af Sagen, Oprettelsen af ny Embeder og Skoler, angaar, maa det siges, at det vil blive en Byrde, som kommer til at hvile direkte paa Kommunerne, og man nærer nogen Frygt for denne Bestemmelse. Nu ser jeg ganske vist, at Lovforslaget i § 8 aabner ikke mindre end 6 forskellige Udveje, ad hvilke man paa lempelig Maade kan raade noget over Børneantallet, inden man bliver nødt til at oprette det ny Embede eller den ny Skole, men det Tidspunkt kommer dog en Gang, da man skal dertil, naar man gør dette store Skridt at nedsætte Børneantallet i en Skole med omkring 30, gaa ned fra 100 til 70. Jeg vilde have ønsket, at man havde gjort et noget mindre Skridt i den Retning. Jeg tillod mig i Fjor at foreslå, at blive ved 80. Det vandt ikke tilstrækkelig Tilslutning, men jeg tror, at det vilde have været rigtigt at tage dette Punkt under noget nærmere Overvejelse. Der kan være andre Sider ved dette Lovforslag, der i lignende Maade kunde tages i Betragtning, naar Taleren er om Udgifterne. Det er ikke min Agt at tale særlig udtømmende, og jeg skal angaaende dette Punkt indskrænke mig til det Eksempel, jeg har omtalt. Der er saa nogle andre Sider ved den foreliggende Sag, som jeg vil gøre et Par Bemærkninger om, der ramme til en noget anden Side. For mig er det en Hovedsag, at Lovforslaget gennemføres. Jeg tror i Modsigning til, hvad andre kunne have sagt eller kunne mene, at det vil være af stor Vigtighed, om dette Lovforslag bliver gennemført, og selv om jeg har denne Formening med Hensyn til Byrderne derved, som jeg udtalte, vil det i den sidste Ende ikke for mig være tilstrækkelig til at være imod Forslaget. Naar jeg nemlig ser paa andre Sider ved Sagen, ønsker jeg, at man fra andre Sider her i Rigsdagen vilde lempe sig paa bedst mulig Maade for at Sagen kan blive ført igennem.

Naar man har tillagt Spørgsmaalet om Raldelsen stor Betydning, vil jeg her sige, at jeg ganske vist har den Mening, at det ikke vil være gennemførligt at indskrænke den Nødvendighed eller de Rettigheder, som de